

καὶ κατὰ πόσον ἠτεθέσκειμεν πρὸς αὐτήν. Τελευτῶντες δὲ τοῦτο μόνον προσθέτομεν, ὅτι ἂν ὄντως ἔχῃσι ποιητικὴν ἀξίαν οἱ σήμερον κατακλύζοντες ἡμεῖς στίχοι, δίκαιον εἶναι τότε καὶ ἐν τοῖς προλόγοις τούτων ἀρκεῖ τῶν ποιητῶν κατὰ τῆς πεζότητος καὶ ἀνκλῆρησίας τοῦ κοινοῦ πρὸς καλὰ ἔργα, καταδικάζοντά τὴν ἐπιούσαν τῆς βραδεύσεως ἄγνωστα καὶ ἄκλαυστα εἰς τὸν τάφον. Ἄν δὲ πάλιν ὑποτεθῇ ἡ περιφρόνησις δικαία, καὶ ἐν τούτοις θεωρηθῶσι τὰ τοιαῦτα στιχορρήματα, οὐχὶ ὡς ἐξαμβλώματα περιόδου ποιητικῆς στειρώσεως, ἀλλ' ὡς γνήσια καὶ ὄριμα τέκνα τοῦ νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ, τότε πρέπει ἐξ ἀπικντος ν' ἀπελπισθῶμεν καὶ νὰ ἐλεεινολογήσωμεν τὸν πατέρα τοιούτων γόνων. Ἄλλ' ἐγὼ, Κύριοι, οὔτε ν' ἀπελπισθῶ θέλω, οὔτε ὕμῃς ν' ἀπελπίσω. Ὁ μέγιστος τῶν φιλελλήνων Σατωδριάνδης, ἐπισκεφθεὶς τὴν χώραν ἡμῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος, ἀφοῦ λεπτομερῶς περιέγραψε τὴν ἀθλιότητα, τὴν ἀμάθειαν καὶ τοὺς δουλικούς μώλωπας τῶν τότε Ἑλλήνων, ἀντὶ ν' ἀπελπισθῇ, ἐπιλέγει: «Φρονῶ ἐν τούτοις ὅτι πολλὴ ἀκόμη ὑπάρχει » ἐν Ἑλλάδι λανθάνουσα μεγαλοφυΐα, καὶ ἐκ τῶν σπλάγγων αὐτῆς θέλουσι » γεννηθῇ καὶ πάλιν οἱ διδάσκαλοι τῆς Δύσεως καθ' ὅλα». Τοιαύτην τρέφομεν καὶ ἡμεῖς περὶ ποιήσεως παρήγορον ἐλπίδα, φρονῶντες ὅτι χώρα ἥτις ἐγέννησεν Ὀμήρους καὶ Σοφοκλεῖς, καὶ εἶχε χθὲς ἀκόμη δημοτικὰ ἄσματα καὶ Σολωμόν, δικαιοῦται νὰ περιμένῃ τοὺς ἐφαμίλλους τῇ ποιήσει, εἰς τούτους ἐπιφυλάττουσά παρθένον τὴν δόφνην καὶ ἀμείωτον τὸ ἱερὸν ὄνομα ποιητῆς.

ΟΙ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΓΕΝΕΙΟΥ ΔΙΩΓΜΟΙ ΕΝ ΡΩΣΙΑ.

Πλεῖστα ὅσα ἔχουσι γραφῇ περὶ γενειάδος καὶ δύναται νὰ γείνη συλλογὴ τόμων ὅλων ἐξιστορούντων τοὺς κατὰ καιροὺς συρμούς καὶ τὰς διαφόρους περιπετείας αὐτῆς. Τῶν δὲ σπουδαιωτέρων καταδιώξεων εἶναι ὅσας ἐν Ῥωσίᾳ ἐπὶ Πέτρου τοῦ μεγάλου καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ ὑπέστησαν οἱ φέροντες γένειον ταύτας, καθ' ὅσον ἔχουσι σχέσιν πρὸς τὴν νομισματικὴν, ἐπιχειροῦμεν νὰ ἐκθέσωμεν, ἀκολουθοῦντες κατὰ τὸ πλεῖστον τὸ ἐν τῇ *Revue numismatique* (1847) ἄρθρον τοῦ κυρίου E. Cartier.

Πέτρος ὁ μέγας, ἐπιστρέψας κατὰ τὸ 1698 εἰς τὰ κράτη του, μετὰ διαμονὴν δύο σχεδὸν ἐτῶν ἐν Ὀλλανδίᾳ, Ἀγγλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ, ἠθέλησε νὰ ἐπιχειρήσῃ ἀναμορφώσεις δι' ὧν ἐνόμιζεν ὅτι ἤθελε δυνηθῇ νὰ εἰσγάγῃ εἰς τὴν χώραν του πολιτισμὸν ὅμοιον πρὸς ὃν εἶχε γνωρίσει ἐν τοῖς ταξιδίοις του· ἐνόμισε δὲ πρέπον νὰ μεταχειρισθῇ τὴν ἀπεριόριστον ἐξουσίαν του μέχρι τούτου, ὥστε καὶ ν' ἀνγκυχήσῃ τοὺς Ῥώσους νὰ δεχθῶσι τὰς ξενικὰς συνηθείας. Τῆς δὲ συνηθείας τοῦ φέρειν μικρὰν γενειάδα ἐκλειψάσης παντοῦ σχεδὸν περὶ τὰ τέλη τοῦ 17' αἰῶνος, ὁ μονάρχης τῶν Ῥώσων προέγραψε

τὴν γενειάδα καὶ τοὺς μύστακας καὶ ἐν τῷ ἰδίῳ κράτει. Ἐκάμε τοῦτο ἀπλῶς μόνον ἵνα συνειθίσῃ τοὺς ὑπηκόους τοῦ εἰς τυφλὴν ὑποταγὴν καὶ νὰ καταστήτῃ οὕτως εὐκολωτέρας ἄλλας σπουδαιότερας ἀναμορφώσεις τὰς ὁποίας εἶχε κατὰ νοῦν. Γνωρίζων ὅμως τὴν τοῦ ἔθνους στοργὴν πρὸς τὰς παλαιὰς αὐτοῦ συνηθείας περιέμενεν ἀντίστασιν· καὶ πράγματι ἔτχε τοιαύτην, δι' ἣν καὶ ἠναγκάσθη νὰ προστρέξῃ εἰς ἔκτακτα μέτρα. Διὰ νὰ νικῇ τὴν εὐκολώτερον τὰ ἐμπόδια τὰ ἀντικείμενα εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν του, ἢ διὰ νὰ ἀποφέρῃ χρηματικὴν ὠφέλειαν ἐκ τῆς ἐπιμονῆς, μεθ' ἧς ἤθελόν νὰ διατηρήσωσι τὴν γενειάδα, ὁ αὐτοκράτωρ ἐξήρσε τοῦ προρρηθέντος μέτρου τοὺς πληρόνοντας ἴδιον ἐπὶ τούτῳ φόρον, ἀνέλογον πρὸς τὴν κοινωνικὴν ἐκάστου τάξιν. Οὕτως οἱ ἔμποροι ὤφειλον νὰ πληρόνωσι 100 ρούβλια, ὁμοίως δὲ οἱ ἀνήκοντες εἰς τὰς τάξεις τῆς αὐλῆς καὶ τῆς ὑπαλληλίας· οἱ ἄστοι, οἱ ἄνθρωποι τῶν βογιάρων, οἱ ἀμαξηλάται, οἱ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἐκκλησιῶν προσκεκολλημένοι, ἐκτὸς τῶν ἱερέων καὶ δικόνων ἐφορολογήθησαν 60 ρούβλια, πάντες δὲ οἱ λοιποὶ κάτοικοι τῆς Μόσχας οἷας δὴποτε τάξεως 30 ρούβλια. Οἱ γενειοφόροι χωρικοὶ ὤφειλον νὰ πληρόνωσι μόνον ὡσάκις διήρχοντο διὰ τοῦ περιβάλου τῆς πόλεως, εἰσερχόμενοι ἢ ἐξερχόμενοι, δύο δέγγους, χάλκινον νόμισμα ἀξίζον τὸ ἥμισυ τοῦ κοπεκίου ἢ τὸ εἰκοστὸν τοῦ ρούβλιου.

Ὁ ὑποκείμενος εἰς τὸν τῆς γενειάδος φόρον ἐλάμβανεν εἰδὸς τι νομίσματος ἢ σήματος, τὸ ὅποῖον ὤφειλε νὰ φέρῃ πάντοτε ἐπάνω του, ἵνα βεβαιώσῃ τὸ δικαίωμά του εἰς τοὺς ἐπιτετραμμένους τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν τοῦ αὐτοκράτορος. Πάντες οἱ κατώτεροι ἀξιωματικοὶ τοῦ στρατοῦ εἶχον λάβει ξυράφια ὅπως κόπτωσι τὸ γένειον τῶν ἀπειθῶν καὶ ἰσχυρογνωμόνων καὶ πρὸ πάντων τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν ρασκολνίκων.

Αἱ διατάξεις αὗται δυσχερέστησαν τὰ μέγιστα τὸν ρωσικὸν λαόν καὶ ἡ δυσχερέσκειά του αὕτη ἠδυσήθη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε πολλάκις ἐπαρυσιάσθη ἀνάγκη μεγίστης ἐπαγρυπνήσεως διὰ νὰ προληφθῶσι στάσεις.

Οὐχ ἥττον ὁ νόμος κατὰ τὸ 1714 ἐπεξετάθη καὶ μέχρι Πετροπόλεως, ἥτις ἕως τότε ἐξήρειτο τῆς κατὰ τοῦ γενείου προγραφῆς· κατὰ δὲ τὸ 1722 ἐξεδόθη οὐκ ἄξιον ἀναγκάζον ὅλους τοὺς διατηροῦντας τὴν γενειάδα νὰ πκρδεχθῶσιν ἴδιον φόρεμα καὶ νὰ πληρόνωσι 50 ρούβλια κατ' ἔτος. Ὅσοι μὴ δυνάμενοι νὰ πληρόνωσιν ἐπέμενον νὰ μὴ ξυρισθῶσι κατεδικάζοντο εἰς βκρέα δεσμῶ. Τὸ μέτρον τοῦτο ἐπεβλήθη καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας, ἀλλὰ κατὰ τὸ 1723 οἱ χωρικοὶ οἱ φέροντες τὰ ἐδώδρια εἰς τὰς πόλεις ἀπηλλάγησαν ὁλοτελῶς τοῦ φόρου τούτου.

Ἀνάγνους συνήθως εἰς τὸ ἔτος 1705 τὸ πρῶτον οὐκ ἄξιον Πέτρου τοῦ μεγάλου τὸ ἀναφέρειν περὶ γενειάδος· ἀλλ' ὅμως ὁ de Chaudoir ἀναφέρει ἐν τῶν ἐν λόγῳ νομισμάτων ὑπὸ χρονολογίαν ἀναλογοῦσιν πρὸς τὸ ἔτος 1699. Ἐπὶ τούτου δὲ πκρίσταται ἐξ ἑνὸς μὲν μέρους στόμα με μύστακα καὶ γενειάδα

κάτωθι τῶν δύο ῥωσικῶν λέξεων denghvi vsiatì (χρῆμα ληφθέν) ἐντὸς κύκλου ἐκ σφαιριδίων, ἐπὶ δὲ τοῦ ὀπισθεν μέρους, ἐντὸς ὁμοίου κύκλου, ἐν τῷ πεδίῳ, εἰς δύο γραμμὰς μὲ ῥωσικοὺς χαρακτῆρας ἡ χρονολογία αὕτη: ἔτος 7207, ἣτις ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸ 1699 ἔτος τοῦ καθ' ἡμᾶς ἡμερολογίου.¹

Τὸ νόμισμα τοῦτο κατὰ τὸ ὑπὸ τοῦ de Chaudoir δημοσιευθὲν σχεδίσμα εἶναι τέχνης πολὺ ἡμελημένης, δυνατόν δὲ νὰ ἀνεγνώσθῃ καὶ ἡρμηνεύθῃ κακῶς, νὰ ἀναφέρηται δὲ πράγματι εἰς ἔτος μεταγενέστερον τοῦ 1699. Ἀλλ' ὁμῶς ἐπειδὴ τὴν χρονολογίαν ταύτην ἀνέγνωσεν ὁ de Chaudoir καὶ ἐπειδὴ ἐν τῇ ἱστορίᾳ Πέτρου τοῦ μεγάλου οὐδὲν εὐρίσκεται ἀντιτεῖνον εἰς τὸ νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ ἀλλόκοτος αὕτη ἀναμόρφωσις ἤρχισεν εὐθὺς μετὰ τὴν εἰς τὸ κράτος ἐπιστροφὴν τοῦ μεγάλου ἀνδρός, ὀφείλομεν νὰ τὴν παραδεχθῶμεν.

Τὸ κοινότερον τῶν νομισμάτων τούτων, καίπερ ὃν καὶ τοῦτο σπάνιον καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ῥωσίᾳ, εἶναι τὸ ἐνταῦθα εἰκονιζόμενον, τὸ φέρον δηλ. τὴν χρονολογίαν 1705. Εἶναι δὲ γεγραμμέναι ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους, ὡς ἐπὶ τοῦ προηγουμένου νομίσματος, αἱ δύο ῥωσικαὶ λέξεις αἱ σχηματίζουσαι ὅτι ἐπληρώθη ὁ φόρος ἀνωθεν εἰκόνης παριστάσης ῥίνα, στόμα, μύστακα καὶ γένειον, τὰ πάντα δ' ἐντὸς στεφάνης ἐκ φύλλων. Εἰς τὸ ὀπισθεν δὲ παρίσταται ὁ ἐστερμένος δικέφαλος ῥωσικὸς αἰετὸς, μὲ τὴν χρονολογίαν εἰς ῥωσικοὺς χαρακτῆρας, ὁμοίως ἐντὸς στεφάνης ἐκ φύλλων.

Τὰ νομίσματα ταῦτα ἦσαν μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον χάλκινα, ἀλλ' ὑπῆρχον καὶ ἀργυρᾷ μὲ τὸν αὐτὸν τύπον, σπανιώτερᾳ ἀκόμῃ, προωρισμένα ἀναμφισβόλως διὰ τὰ ἐπίσημα πρόσωπα ἢ χάριν τῶν περιέργων. Βεβαιοῦται μάλιστα ὅτι ἐκόπησαν καὶ χρυσᾷ.

Πολλὰ τῶν νομισμάτων τούτων τῶν φερόντων τὴν χρονολογίαν 1705 φέρουσι μικρὸν ἐπίσημον (contremarque) στρογγύλον μὲ τὸν αἰτὸν ὅμοιον τῷ τοῦ τύπου. Εἶναι ἀναντίρρητον ὅτι τὸ ἐπίσημον τοῦτο ἐτέθη κατ' ἀνανέωσιν τινὰ τῆς πληρωμῆς τοῦ φόρου.

Ἀλλὰ κατὰ τὸ 1724, ὁ Πέτρος ἐπικυρῶν τὰς προρηθείσας διατάξεις, ἠθέλησε νὰ δίδεται νέον τι μεταλλικὸν σημεῖον κατ' ἔτος ὡς ἀπόδειξις εἰς

¹ Τὸ 7207 ἔστι τὸ 1699 ὑπῆρξε τὸ πρῶτον ἔτος καθ' ὃ εἰσῆχθη παρὰ τοῖς Ῥώσοις τῇ εἰσηγήσει τοῦ μεγάλου Πέτρου ἡ ἀπὸ Χριστοῦ χρονολογία· μέχρις ἐκείνου τοῦ ἔτους ἐποιούντο χρῆσιν τῆς καὶ παρὰ βυζαντινοῖς συνήθους χρονολογίας ἀπὸ κτίσεως κόσμου, ταύτης ὑπολογιζομένης 5508 ἔτη πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως.

τούς πληρώσαντας τὸν φόρον. Διέταξεν ἐπομένως τὴν κατασκευὴν τετραγώνου πλακῶς ἵνα τὴν φέρῃ τις ἔμφανως καὶ εὐκολύνηται τοιαυτοτρόπως ἡ ἐκτέλεσις τοῦ νόμου. Διέταξεν ἐπίσης κατ' αὐτὴν τὴν ἐπαχὴν νὰ πληρῶνουν οἱ ῥασκολνῖκοι διπλάσιον φόρον. Ἰσως δὲ δι' ἐκείνους ἐγένετο ἡ ἐπίνοια τῶν χρυσῶν ἐκείνων πλακῶν, ὧν εἶναι γνωστὰ πολλὰ καὶ διάφοροι μὲ τὴν χρονολογίαν 1724 καὶ 1725.

Ἡ πλάξ αὕτη κατὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ de Chaudoir εἶναι βομβοειδὴς ἔχουσα ὅπας κατὰ τὸ ἄνω καὶ κάτω ἄκρον. Ἐν τῷ πεδίῳ κάτωθι τῆς δι' ἀραβικῶν χαρακτῆρων γεγραμμένης χρονολογίας 1725 αἱ τρεῖς ῥωσικαὶ λέξεις: Sborodi pochlina vsiata = ὁ διὰ τὸ γένειον φόρος εἰσπράχθη, καὶ παῦτα ἐντὸς τετραγώνου περιχειλόμενος φύλλον ἀρκετὰ καλὰ ἐξεργασμένου. Τὸ ὀπίσθεν φέρει τὸ αὐτὸ περιχέλωμα ἀλλὰ τὸ πεδίον εἶναι κενόν καὶ ἐπὶ τῆς περιφερείας μόνον ἀναγινώσκονται αἱ ἐξῆς ῥωσικαὶ λέξεις: Boroda lichnaia tiagola = ἡ γενεὶα εἶναι ἀνωφελὲς βάρος. Ἡ ῥωσικὴ κυβέρνησις διατηρεῖ ἀκόμη τὰς σφραγίδας τῶν τελευταίων τούτων σημάτων.

Μετὰ τὸν θάνατον Πέτρου τοῦ Α' κατὰ τὸ 1725 ὅλα τὰ εἰς τὴν γενειάδα ἀναφερόμενα διατάγματα ἐπεκυρώθησαν ὑπὸ Αἰκατερίνης τῆς Α' ἐν οὐκάζιῳ φέροντι χρονολογίαν 4 Αὐγούστου 1726.

Κατὰ τὸ 1728, Πέτρος ὁ Β' ἐξέδωκεν ἐγκύκλιον συγχωροῦσαν εἰς τοὺς χωρικοὺς καὶ ἀγρότας νὰ φέρωσι τὸ γένειον, ἀλλ' ἐκ νέου ἀπαιτοῦσαν τὴν πληρωμὴν τοῦ φόρου τῶν 50 ρουβλίων παρὰ παντός ἄλλου, ἐπὶ ποινῇ δεσμῶν.

Ἡ αὐτοκράτειρα Ἄννα κατὰ τὸ 1731 ἐξέδωκεν οὐκάζιον καθ' ὃ πᾶς τις μὴ γεωργός, ὅστις ἔφερε γενειάδα, καταγράφετο ὡς ῥασκολνῖκος καὶ ὑπεχρεοῦτο νὰ πληρῶνῃ διπλοῦς πάντας τοὺς φόρους, συνάμα δὲ καὶ τὰ πεντήκοντα ρουβλία διὰ τὴν γενειάδα.

Κατὰ τὸ 1743 ἡ αὐτοκράτειρα Ἐλισάβετ ἐπεκύρωσεν ἐν ὅλῃ αὐτῶν τῇ αὐστηρότητι τὰς προρρηθείσας διατάξεις.

Πέτρος ὁ Γ' ἀναβὰς τὸν θρόνον κατὰ τὸ 1762 ἐβουλεύετο νὰ διατηρήσῃ τοὺς νόμους τῶν πρὸ αὐτοῦ αὐτοκρατόρων καὶ νὰ τοὺς συμπληρώσῃ δι' αὐστηροτέρων ἀρθρῶν, εἶχε δὲ πρὸς τοῦτο προετοιμάσει ἴδιον οὐκάζιον· ἀλλ' ὁμως ὁ αἰφνίδιος αὐτοῦ θάνατος ἐμπόδισε τὴν ἐκδοσιν τούτου. Ἡ χήρα αὐτοῦ Αἰκατερίνη Β' μόλις ἐνθρονισθεῖσα (1762) κατήργησε πάντας τοὺς ἐμποδίζοντας τὴν γενειοφορίαν νόμους· οἱ δὲ ῥασκολνῖκοι οἵτινες εἶχον φύγει τὴν πατρίδα ἵνα ἀπαλλαγθῶσι τῶν κατ' αὐτῶν διατάξεων προσεκλήθησαν νὰ ἐπανέλθωσι καὶ ἔλαβον γαίαν ἵνα ἀποκαταστηθῶσι.

Κατὰ ταῦτα ἡ τῆς γενειάδος καταδρομὴ διήρκεσε πλέον τῶν ἐξήκοντα ἔτων καὶ ἐγέννησεν αἰρετικούς, ἴσως δὲ καὶ μάρτυρας. Ἐπρεπε νὰ ἦναι τις πλούσιος διὰ νὰ φέρῃ γένειον· πεντήκοντα ρουβλία ἢ 200 φράγκα κατ' ἔτος ἦτο φόρος οὐχὶ εὐκαταρρόνητος· καὶ ἂν τὸ αὐτοκρατορικὸν κῆρος δὲν κατῴρθωσεν τὴν ἐξαρτίωσιν τῆς γενειάδος, εἰσῆγε τοῦλάχιστον χεῖμα κατὰ τὸ δη-

μόσιον ταμεῖον, ἥ δὲ ἀπεΐθεια ἦτο πράγματι ἐπικερδαστέρη τυφλῆς ὑπακοῆς.

Τὰ γενειοφόρα λοιπὸν ταῦτα σήματα εἶναι ἀληθῆ ἱστορικὰ νομίσματα, ἀφ' οὗ ἀντεπροσώπουν τὰ ποσὰ τῶν 30, 50, 60 ἢ 100 δραβλίων. Ἡ σπανιότης των δὲ δίδει αὐτοῖς ἀξίαν ἐν ταῖς συλλογαῖς· ἦσαν δὲ σπάνια ὡς εἵπομεν καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ῥωσσίᾳ, τῆς ἐμφύτου ἀποτροφῆς τοῦ Ῥωστικοῦ λαοῦ πρὸς τὰ σήματα ταῦτα συντεινέσης ἀναμφιλέκτως εἰς τὴν καταστροφὴν καὶ ἐξαφάνισιν αὐτῶν, εὐθύς ὡς ἔπαυσαν νὰ ἔναι ἀνγκυραῖα. Κατέχουσι δὲ νῦν ἀξίαν λόγου θέσιν ἐν ταῖς νομισματικαῖς συλλογαῖς, ἀναμνησθέντα τὰς ὑπὸ Πέτρου τοῦ μεγάλου ἐπιχειρηθείσας καὶ ὑπὸ τῶν διαδόχων αὐτοῦ ἀσπαστὰς γενομένας ἀναμορφώσεις, τὰ μέσα τὰ ὅποια μετεχειρίσθησαν διὰ νὰ φθάσωσιν εἰς τέλος τι ἀμφίβολον καὶ τὴν ἀντίστασιν μέρους τινὸς τοῦ ἔθνους εἰς τὰς θελήσεις ἡγεμόνων οἷοι οἱ τσάραι.

Δ. Π. ΛΑΜΠΡΟΣ.

ΟΝΟΜΑΤΑ ΘΕΣΕΩΝ ΕΝ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ, ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ *

Δαμοῦτσα (τὰ). Παρὰ τὸν Ταοῖον τῆς Πάλης.

Δασκαλειό. Νησίς, ἐξάρτημα τῆς Κεφαλληνίας, καλούμενον οὕτω τανῦν ἕνεκα τοῦ ἐκεῖ παιδαγωγικοῦ διδασκαλείου ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατορίων, παρ' ἀρχαίοις δὲ Ἀστερίκ καὶ Ἀστερίς καὶ δύο λιμένας ἔχουσα καὶ πόλιν Ἀλαλκομενάς.

* Ἔστι δὲ τις νῆσος μέσση ἀλλ' παρήεσαν.

Ἀστερίς οὖν μεγάλη· λιμένας δ' ἔτι ναύλοχοι αὐτῇ ἀμφίδουμι.

Ἡ νησίς καίτοι μετὰ τὴν Κεφαλληνίαν καὶ Ἰθάκην. Ἐπὶ Στράβωνος² ἐκ φυσικῶν φαίνεται αἰτιῶν ἡ νῆσος ἡλλεκται διότι λιμένα οὐδένα εἶχε. Παραδόξως ἐν τῇ Ἑθνικῇ Ἐπιθεωρήσει τῶν Παρισίων (Δ. 48. 190) ὑποθέτει ὁ γράψας ὅτι σήμερον καλεῖται Ἐρησσος, ἐνῷ δὲν δέχεται τὸν ἀπὸ τοῦ βράχου τοῦ Δασκαλειοῦ ὡς λείψανον τῆς ἄλλοτε κατοικηθείσης νήσου ἣν θεωρεῖ βυθισθεῖσαν ὁ δὲ Gell θεωρεῖ πιθανὸν ὅτι ἡ Ἀστερίς εἶνε τὸ νῦν ἀκρωτήριον Μίτικας, ὃν ἄλλοτε ἀπονησωμένον (ἴδ. Gosdies 154).

Δαφνοῦδι τὸ ἀκρότατον πρὸς Λευκάδα ἀκρωτήριο, παρὰ τὸ Γουϊσκάρδον.

Δεματορά (τὰ). Ἑλληνικωτάτη ἡ λέξις ἐκ τοῦ δέμω=κτίζω· χωρίον ἐν

* Ἰδὲ σελ. 681.

1 Ὅμοι Ὁδ. Δ. 844.

2 Στράβ. β. Ι. σελ. 99.

Ἀνωγῇ τῆς Πάλης, ἀντικρὺ περίπου καὶ ἀντίζηλον πρὸς τὸ μικρὸν χωρίον
Ῥίφι ὅθεν καὶ τὸ νόστιμον ῤητόν·

Ἄν σμίξουν τὰ Δεματορά
μὲ τὸ καυμένο Ρίφι

Τότες θεὰ συγκάνουνε ¹
ἢ πενθερὰ καὶ νόφη.

Δεντρινές. Θέσις ἐν Λειβαθοῖ παρὰ τὰ Σβορωνάτα.

Δηλιναῖα ἢ Δειλιναῖα, καὶ Ἀδειλιναῖα καὶ ὁ κάτοικος Ἀδειλίνης. Κω-
μόπολις μεγάλη, πρωτεύουσα τοῦ ὁμωνύμου δήμου ἔχουσα ὑπὲρ τὰς 2000
κατοίκων εὐφρων καὶ φιλέργων. Τὸ ὑπερήφανον αὐτῶν δύναται νὰ δείξῃ πως
καὶ τὸ ἐπὶ Ἑνετῶν λεγόμενον

Ὅλο φράγκος προέδεδοῦρος ²
καὶ ποτὶ ἓνας Ἀδειλίνης;

Δημίστρες· παρὰ τὰ Χχυδάτα τῆς Πάλης.

Δίας (ὁ)· νησιδριον ἀπότομον παρὰ τὴν νοτιοδυτικὴν ἀκτὴν τῆς Κρήνης,
δεξιὰ τῷ εἰσπλέοντι τὸν κόλπον, ἐφ' οὗ σήμερον μικρὰ μὲν τῆς Θεοτόκου.
Πιθανῶς ἦν τὸ πάλαι ἐκεῖ βωμὸς τοῦ Διὸς, περὶ τοῦτου ὁμῶς μαρτυρίαν δὲν
ἔχομεν ἢ τὴν παράδοσιν, τὸ σωζόμενον ὄνομα καὶ τινὰς ἀμφιβόλου ἱστορίας
πέτρας ἃς ἔλεγον ἐρείπια τοῦ ἱεροῦ· ἄλλως τε δὲν εἶνε καὶ ὅλως ἀπίθανον ἀφοῦ
κεῖται κάτωθεν τοῦ Αἴνου ὅπου ὦ· γνωστὸν ἦν ἱερὸν τῷ Διί. Ὁ λαὸς σήμερον
συνδυάσας, οὕτως εἰπεῖν, κατὰ τὴν φράσιν τοῦ κ. Μαυρογιάννη ³ τὰς δύο
θρησκείας, ἀποκλεῖ τὴν ἐκεῖ μὲν «Ἡ παραγία τοῦ Διός». Ἡ «Κυρὰ ἀφ'
τὸ Δίχ», ἐν αἷς φράσεσι τηρεῖται ἀκριβοῦς καὶ ἡ τοῦ ὀνόματος κλίσις. Τὴν
κορυφαίαν μικρὰν ἐκκλησίαν ἐζωγράφισεν ὁ πολὺς Καντοίνης ἐκ Ζακύνθου
περιώνυμος ἀγιογράφος, τυγχάνων ἐκεῖ ἐπὶ τινι χρόνῳ ἐξόριστος.

Διχαλέττο· μικρὸν χωρίον παρὰ τὸ Πυργί. Διὰ τὸ φιλοπάραχον καὶ ἀνυπό-
τακτον τῶν κατοίκων, ἐπὶ Ἑνετῶν ἐκαλεῖτο Diavoletto, ὅθεν ἐκ παρα-
φθορᾶς γίνεται ἡ λέξις.

Διχαλές· παρὰ τὰ Σβορωνάτα τῆς Λειβαθοῦς. Ἑλλ. ἡ λέξις ἐκ τοῦ δίχα.
Θέσις Διχαλῆ εἶνε καὶ παρὰ τὰ Καμινάρια τῆς Πάλης ⁴.

Διχαύλακας (ὁ)· δύσβατος φάραγξ παρὰ τὰ Καμινάρια, κληθεῖσα οὕτως
ὥς ἐκ τοῦ ἐκεῖ διχαζομένου αὐλακος.

Δρακᾶτα· χωρίον τῆς Πυλάρου.

Δρακιές· πρὸς τὰ δυτικὰ τῆς Πάλης.

Δρακοσπηλῆ. Σπήλιον ἀξιοθαύμαστον ὄντως διὰ τοῦ ἐν αὐτῷ μεγάλους

¹ Συγκάνω = συμπράττω, ὁμωφονῶ.

² Προέδεδοῦρος Ἰταλ. proweditore ὁ ἐπὶ Ἑνετῶν εἰς ἐκάστην νῆσον στελλόμενος
διοικητικὸς ἀρχὼν, προδλεπτής.

³ Ποιήσεις. Ὁ Ναύτης τοῦ Ἰονίου, ἐν σημειώσει.

⁴ Ἐκ τοῦ δίχα πολλὰς ἔχη ἢ νήσους λέξεις λ. χ. διχοῦλι, διχάλα, διχαλωτός κλ.